

Boganmeldelse – Perspektiver på Musikk og Helse

Anmeldt af **Stine Lindahl Jacobsen** cand. mag. i musikterapi, Ph.d. studerende på forskerskolen, Aalborg Universitet. Kontakt: stinelj@email.dk

Ruud, E. & Trondalen, G. (red.) (2008). Perspektiver på musikk og helse. 30 år med norsk musikkterapi. Oslo: Unipub AS. 565 sider.

Denne omfattende antologi er skrevet i anledningen af, at den norske musikterapiuddannelse i 2008 kunne holde sin 30 års fødselsdag. Antologien er den første bog i en skriftserie fra det nye "Senter for musikk og helse" i Oslo. Bogen præsenterer udviklingen og mangfoldigheden af musikterapifaget i Norge, og både musikterapeuter med forskellig uddannelsesbaggrund, praksiserfaring og forskningsinteresse samt skribenter fra andre professioner har bidraget med artikler til bogen.

Bogen er opdelt i 4 hovedemner, der alle refererer til musikterapien i Norge. Første del handler om teoretiske perspektiver, hvor det bliver tydeligt, at norsk musikterapi er præget af et humanistisk menneskesyn og et relationelt fokus.

Even Ruud starter ud med en metateoretisk diskussion om musikterapi som humanistisk fag, og hvordan dette påvirker

og interagerer med menneskesyn, musiksyn, mening, æstetik, kultur og sygdomsbehandling. Han beskriver naturalismen og humanismen som konkurrerende paradigmer og argumenterer for, hvordan det humanistiske perspektiv særligt kan berige forskellige menneskesyn i forhold til musik og musikterapi og endvidere bidrage med ny viden. Samtidig med denne metateoretiske diskussion formår han også at integrere en historisk ramme for den norske musikterapis standpunkt. Ruuds artikel afspejler Norges stolte tradition og særlige kendetegn indenfor akademisk og metateoretisk forholdemåde, og stilen for resten af bogen er lagt.

Gro Trondalen følger trop i sin artikel om et relationelt perspektiv på musikterapeutiske processer, hvor hun bidrager med en tilgangsvinkel, der har sit fodfæste i nyere udviklingspsykologi, dynamisk systemteori og en intersubjektiv forståelse.

Flere andre af bidragene har det relationelle som fokus, hvor Unni Tanum Johns forholder sig til tid, mens Gro H. Tønberg og Tonhild S. Hauge inddrager begreber som musikalsk improvisation, sammenspil, kommunikation og sprog. Eigil Hage inddrager også nyere udviklingspsykologi med sine kategorier af musikalsk samhandling gennem analyse af musik og bevægelse, mens Karette Stensæth sammenholder improvisation og lege-teori i sit bidrag til antologien. Rudy Garred har med sin artikel om dialog-teori fokus på at præsentere en teori for begrebet "musik som terapi", hvori elementer af ressourceorienteret musikterapi også er at spore, mens Randi Rolvsjord med sin artikel uddyber grundlaget for ressourceorienteret musikterapi i norsk psykiatri.

Endvidere præsenterer Hans Borchgrevink en teoretisk forståelse af neurologi og dens forbindelse til musikterapi. Brynjulf Stige har også sat sit præg på denne første del af antologien, idet han bidrager med en præsentation af den fremvoksende samfundsmusikterapi i Norge (community music therapy). Han bidrager endvidere med en diskussion om norsk musikterapiforskning, hvor han argumenterer for integration af tværfaglige elementer i musikterapiteorien for at undgå en isolation af musikterapi.

Anden del af bogen handler om udviklingen af praksisformer i Norge, hvor professionens udøvere i starten mest bestod af musikpædagoger og speciallærere for børn med betydelige funktionsnedsættelser. Afsnittet beskriver, hvordan dette har ændret sig til, at stadig nye praksisarenaer udfolder sig. Studiekoordinator ved Norges Musikkhøgskole Bente Almås begrunder bl.a. dette med et stærkt sammenhold mellem musikterapeuter i udviklingsperioden 1980'erne og 1990'erne. Ingrid H. Hodne giver et varieret billede af nutidens norske musiktera-

peuter og deres professionsbetingelser. Efter disse indledende artikler følger en række beskrivelser af mulighederne samt de udfordringer, musikterapeuter møder i specifikke arbejdsvilkår.

Den tredje del i antologien stiller skarpt på enkelte kliniske områder indenfor musikterapi i Norge, der er veletableret både teoretisk og forskningsmæssigt. Herunder bl.a. Valgerdur Jonsdottir (fra Island) som starter ud med i sin engelskskrevne artikel at fremføre en musikterapeutisk omsorgsfilosofi for tidlig intervention og adresserer "caregivers" behov og karakteristika. Dagrún A. Vikesland bidrager med refleksioner omkring struktur og styring i arbejdet med børn med autisme, mens Trygve Aagaard har sat fokus på sangskrivning og sanges positive værdi for børn med ondartede blodsygdomme. Viggo Krüger præsenterer sit arbejde med unge med adfærdsvanskeligheder og giver læseren indsigt i, hvordan et rockband har læringsmæssige værdier. Gennem illustrative case fortællinger fokuserer Tom Næss og Even Ruud på elementer i udviklingen af den musikterapeutiske improvisationspraksis i Norge gennem de sidste 30 år. Afslutningsvis bidrager Tone S. Kvamme med et overblik over norsk musikterapeutisk arbejde med demensramte.

Sidste del af bogen skildrer den historiske baggrund for opstarten af musikterapiuddannelsen i Norge. Sissel Johanna Bakken lægger ud med sin personlige historie om mødet med musikterapien i 1970'erne. Tom Næss præsenterer Paul Nordoff og Clive Robbins arbejde i Norge fra 1968-1977, og herefter følger en række livsbekræftende og interessante interviews med norske musikterapeuter, de fleste genoptrykt fra det norske tidsskrift *Musikkterapi*.

Antologien giver et detaljeret overblik over den musikterapeutiske udvikling i

Norge gennem de sidste 30 år herunder både teoretiske tilgangsvinkler og klinisk praksis. Det er spændende at læse, hvordan det hele startede og at følge udviklingen op til i dag. Opdelingen og opbygningen i bogen er ikke altid lige logisk, idet elementer af emnerne findes i alle fire dele. Dette kan dog betragtes som et tydeligt eksempel på norsk grundighed i akademisk fremstilling, idet det bestræbes, at alt understøttes både med teori og klinisk praksis. Det er også beundringsværdigt, at bogen tillige indeholder selvkritiske holdninger til eksempel supervision og praktik. Sproget er præget af individuelle stilarter og tilgangsvinkler, der er med til at bringe liv til de individuelle historier. Artiklerne af Stige og Stensæth er skrevet på nynorsk og kan være svære for danskere at læse.

Det er tydeligt at mærke, at uddannelsen i Norge i mange år har været en 2-årig overbygning på forskellige musik- eller sundhedsuddannelser, da de mange forskellige baggrunde giver en anderledes og inspirerende fornemmelse af tværfaglig mangfoldighed, end vi er vant til i Danmark.

Antologien sætter dansk musikterapi i relief, idet norsk musikterapi fremstår stærk

i sin fælles teoretiske forankring. Der er stadig forskellige tilgangsvinkler og forskellige praksisområder ligesom i Danmark, men bogen bidrager i mine øjne med et sundt alternativ til den noget bredere danske musikterapis teoretiske fundering.

Bogen giver også et godt bud på, hvordan musikterapeuter kan bruge deres specielle kompetencer udenfor musikterapeutisk praksis, og det synes jeg personligt var tankevækkende. Som musikterapeuter har vi ligesom andre professioner lov til at søge og opbygge vore egne stillinger indenfor andre beslægtede områder, især når vore kompetencer er så unikke. Det kræver dog en evne til at omforme eller tilpasse disse kompetencer til de nødvendige termer eller perspektiver.

Bogen er således interessant for danske musikterapistuderende, klinisk praktiserende musikterapeuter og for musikterapeutiske forskere. Andre professioner indenfor sundhedssektoren vil også kunne drage nytte af bogen, idet den giver kendskab til musikterapiens udbredelse og udvikling i Norge og derfor kan inspirere og støtte den fortsatte udbredelse og udvikling af dansk musikterapi.